

Hi ha institucions socials que marquen d'una manera molt decisiva no solament la vida de les persones que hi entren en contacte, sinó també la mentalitat i el ritme de la vida col·lectiva. Si aquestes institucions tenen poder és perquè són capaces de mostrar-lo i d'exercir-lo a través d'espais públics concrets que el manifesten i l'exemplifiquen.

És que el poder –a diferència del que es diu del saber– sí que ocupa lloc. Per això, la millor manera d'aproximar-se a la seva anàlisi i comprensió consisteix a entrar en els espais que el poder ocupa, per descobrir-ne l'eficàcia, però també els límits.

Els canvis accelerats que experimentem en molts àmbits de la nostra vida són en bona part originats pels poders dominants. No hem d'oblidar, tanmateix, que els mateixos poders també estan en procés de canvi i que es troben arrossegats per les seves pròpies iniciatives o per les d'altres. D'aquí que les transformacions que es van produint en molts espais de poder no siguin merament cosmètiques, sinó profundes, d'un gran abast.

Això és el que vol examinar aquest cicle de conferències en cinc casos concrets, atès que planteja alguns dels reptes més importants que han de viure avui l'empresa, el temple, la presó, el psiquiàtric i l'aula. Són reptes nascuts en espais de poder que han iniciat un procés enorme que els acabarà transformant i, d'alguna manera, ens acabarà transformant a tots.

El cicle podria haver triat espais diferents. Aquests cinc, de tota manera, són fonamentals. L'examen de les seves possibilitats i dels seus límits ens aboca a un examen del sentit –actual i futur– d'alguns dels nostres espais públics més destacats. Al capdavall, l'eficàcia de cada poder està condicionada pel sentit que té l'espai que controla i gestiona.

Josep-Maria Terricabras

Coordenador del cicle i director de la Càtedra Ferrater Mora de la Universitat de Girona

PENSAMENT CONTEMPORANI
CINC ESPAIS PÚBLICS A DEBAT:
l'empresa, el temple, la presó, el psiquiàtric, l'aula

Coordina:
Josep-Maria Terricabras, IEC

GIRONA

14, 23 i 30 de novembre i 14 i 16 de desembre, a les 19.30 h
Auditori Narcís de Carreras
Santa Clara, 11, 4t. 17001 Girona
Tel.: 972 21 54 08

LLEIDA

18, 21 i 28 de novembre i 13 i 15 de desembre, a les 19.30 h
Centre Social i Cultural de la Fundació "la Caixa"
Blondel, 3. 25002 Lleida
Tel.: 973 27 07 88

TARRAGONA

15, 24 i 29 de novembre i 12 i 14 de desembre, a les 19.30 h
Centre Social i Cultural de la Fundació "la Caixa"
Cristòfol Colom, 2. 43001 Tarragona
Tel.: 977 24 98 71

Entrada lliure. Places limitades a la capacitat de la sala.
Hi haurà servei d'interpretació simultània al català.

Servei d'Informació de la Fundació "la Caixa"

Tel.: 902 22 30 40
www.fundacio.lacaixa.es
info.fundacio@lacaixa.es

osasso.cel.lula.com

**PENSAMENT
CONTEMPORANI**

CINC ESPAIS PÚBLICS A DEBAT:
l'empresa, el temple,
la presó, el psiquiàtric, l'aula

OBRA SOCIAL. L'ÀNIMA DE "LA CAIXA".

Obra Social
Fundació "la Caixa"

Obra Social
Fundació "la Caixa"

GIRONA, dilluns 14 de novembre, a les 19.30 h
LLEIDA, divendres 18 de novembre, a les 19.30 h
TARRAGONA, dimarts 15 de novembre, a les 19.30 h

ELS LÍMITS FLUIDS D'UNA ABSTRACCIÓ PODEROSA: L'EMPRESA

JOAN ROMA

Consultor d'organitzacions i president d'INNOVA, Associació per a la Innovació Organitzativa i Social, Barcelona

No fa gaires anys, costava poc posar-se d'acord sobre l'objecte que denotàvem amb "l'empresa". Podiem localitzar-la físicament en un 'locus' concret i dins d'aquest situar-ne les posicions i les jerarquies. Amb la globalització, l'empresa, cada vegada més, no només deslocalitza, sinó que s'aplana i es deconstrueix. Xarxes i serveis són metàfores emprades usualment per assenyalar-ne la complexitat, connexió i fluïdesa.

En aquesta transició, quins possibles sentits tenen el poder, l'autoritat, el lideratge i les seves pràctiques? Quins són els nous delimitadors de l'espai empresarial? Quines conseqüències tenen per a la implicació dels que hi treballen i per a la ciutadania de l'empresa?

GIRONA, dimecres 23 de novembre, a les 19.30 h
LLEIDA, dilluns 21 de novembre, a les 19.30 h
TARRAGONA, dijous 24 de novembre, a les 19.30 h

EL PODER I EL TEMPLE

JOAN ESTRUCH

Catedràtic de sociologia de la Universitat Autònoma de Barcelona i director del Centre d'Investigacions en Sociologia de la Religió (ISOR)

En aquesta sessió es parlarà del poder i l'autoritat en les diferents tradicions religioses: poder temporal i poder espiritual, poder i autoritat legítima, i també dels diferents tipus d'autoritat: poder i autoritat en l'hinduisme, el budisme, el judaisme, l'islam i el cristianisme (ortodòxia, protestantisme, catolicisme). També es tractarà el poder religiós en les societats secularitzades i plurals, així com les transformacions actuals en els models d'exercici de l'autoritat i el panorama religiós en la Catalunya del segle XXI.

GIRONA, dimecres 30 de novembre, a les 19.30 h
LLEIDA, dilluns 28 de novembre, a les 19.30 h
TARRAGONA, dimarts 29 de novembre, a les 19.30 h

EL PODER A LA PRESÓ

ANTHONY BOTTOMS

Professor de criminologia de la Universitat de Cambridge

En les nostres societats, sovint tan insegures, garantir la seguretat s'ha convertit en un objectiu fonamental. Això, però, ha de fer replantejar el paper tradicional atribuït a les presons. Quan s'examina l'elevat índex de reincidència delictiva es veu que cal pensar en alternatives a la presó. Perquè l'objectiu de la seguretat no és demostrar poder en la repressió, sinó capacitat per aconseguir la disminució de delictes i una bona inserció social.

GIRONA, dimecres 14 de desembre, a les 19.30 h
LLEIDA, dimarts 13 de desembre, a les 19.30 h
TARRAGONA, dilluns 12 de desembre, a les 19.30 h

LA TRANSFORMACIÓ DE L'HOSPITAL PSIQUIÀTRIC: DEL MANICOMI A LA "FARMÀCIA"

ALLAN HORWITZ

Professor de sociologia, Departament de Sociologia, Institut de Salut, Política Assistencial i Recerca per a la Tercera Edat, Universitat de Rutgers

Durant segles, els hospitals psiquiàtrics amb pacients hospitalitzats han estat els espais públics principals dedicats al control social de les malalties mentals. Tanmateix, en les darreres dècades la població d'aquestes institucions ha disminuït dràsticament tant als Estats Units com a Europa. Alhora, s'ha ampliat, i molt, la definició de quines són les condicions que defineixen una malaltia mental. Aquesta conferència explorarà algunes de les raons d'aquest canvi radical en la resposta social davant de la malaltia mental, inclòs l'ús creixent de medicaments psicotròpics, l'augment d'institucions alternatives als hospitals psiquiàtrics i el declivi de la família i el corresponent augment de l'individualisme. També parlarà dels costos i dels beneficis d'aquestes transformacions, així com d'algunes directrius futures per al control social de les malalties mentals.

GIRONA, divendres 16 de desembre, a les 19.30 h
LLEIDA, dijous 15 de desembre, a les 19.30 h
TARRAGONA, dimecres 14 de desembre, a les 19.30 h

EDUCACIÓN Y PODER EN LA SOCIEDAD DEL CONOCIMIENTO

JUAN CARLOS TEDESCO

Director de la seu regional de l'Institut Internacional de Planificació de l'Educació de la UNESCO a Buenos Aires

La societat es troba en un procés de transformació molt profund que modifica els patrons sobre els quals es basaven les relacions socials i, particularment, els processos de reproducció de l'ordre social. Aquests canvis afecten el paper de l'escola i dels professors. En la societat del coneixement existeix un canvi en els processos de transmissió cultural on, aparentment, el poder es trasllada de l'oferta cultural a la demanda. Les noves modalitats i institucions culturals (Internet, la TV per cable, les escoles autònomes, l'alumne "client", etc.) es basen en el poder dels usuaris. Així mateix, la família s'ha transformat profundament i ara existeix molt més intercanvi que imposició de models culturals. En aquest context, cal analitzar el paper dels docents i de l'escola com a espai de socialització. La idea sobre la qual és possible basar una acció en aquest camp és la de l'escola com a espai "contracultural".

